

1 Our **שיעור** began by listing some of the **שמונה עשר דבר** - the 18 הלכות which were enacted in the attic of **חנניה בן חזקיה**, when בית הלל outvoted בית שמאי - as mentioned earlier.

The **גמרא** brings a **מסנה** listing 9 of these הלכות briefly, which the **Gemara** will explain in more detail.

The following are considered a **שני** - דתנן אלו פוסלין את התרומה - **טומאה**, second degree of **טומאה**, and disqualify **תרומה**, even though מן התורה they do not have this degree of **טומאה**.

2 -1- **ראשון** - האוכל אוכל ראשון - A person who eats food that is a **ראשון**;

-2- **שני** - והאוכל אוכל שני - A person who eats food that's a **שני**;

-3- **טמא** - והשותה משקין טמאים - A person who drinks liquid which is **טמא**;

3 -4- **טמא** - והבא ראשו ורובו במים שאובין - Someone who immersed in a **מקוה** and then bathes his head and most of his body in **מים** שאובין, which is water has been collected in a vessel;

-5- **טהור** - וטהור שנפלו על ראשו ורובו שלשה לוגין מים שאובין - A person who pours **מים** שאובין over himself;

-6- **הספר** - A scroll of the **תורה** or other **קודש** - the Books of the Prophets or Writings;

1

18 דברים

שמונה עשר דבר
Which were enacted in the attic of
חנניה בן חזקיה
דתנן אלו פוסלין את התרומה
שני לטומאה

2

1 **האוכל אוכל ראשון**
A person who eats food that is a **ראשון**;
ראשון

2 **והאוכל אוכל שני**
A person who eats food that is a **שני**;
שני

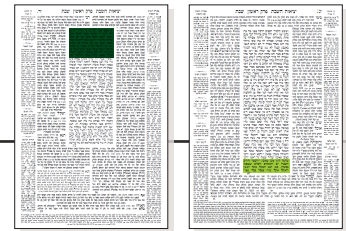
3 **והשותה משקין טמאים**
A person who drinks liquid which is a **טמא**;
טמא

3

4 **והבא ראשו ורובו במים שאובין**
Someone who immersed in a **מקוה** which is water has been collected in a vessel;
מקוה

5 **וטהור שנפלו על ראשו ורובו שלשה לוגין מים שאובין**
A person who pours **מים** שאובין over himself;
טהור

6 **והספר**
A scroll of the **תורה** or other **קודש**;
קודש

4 -7- והידים - Unwashed hands;

- והטבול יום - A person who was טמא and immersed in a מקוה that day. He is not completely טהור until sunset. The Gemara will later explain that the case of טבול יום should be omitted from this listing, because it is actually מדאורייתא - Biblical, and not one of the דברי חכמים.

-8- והאוכלין שנטמאו במשקין - Solid food which became טמא by touching טמא liquid;

-9- והכלים שנטמאו במשקין - A כלי - a vessel - for example, a dish or a garment, which touches טמא liquid.

4

7 ^{ל"ח}_{ל"ח} **והידים**
Unwashed HANDS

? ^{ל"ח}_{ל"ח} **והטבול יום**
A person who was טמא & immersed in a מקוה
 He is not טהור until sunset

8 ^{ל"ח}_{ל"ח} **והאוכלין שנטמאו במשקין**
SOLID FOOD which became טמא by touching טמא liquid

9 ^{ל"ח}_{ל"ח} **והכלים שנטמאו במשקין**
A כלי which touches טמא liquid

5 The Gemara now goes through each item on the list, and explains them.

It begins by asking about the first two.

- אוכל אוכל ראשון ואוכל אוכל שני מאי טעמא גזרו ביה רבנן טומאה - According to the תורה, a person can never become a שני. What's the reason that the רבנן said that if a person eats food which is a ראשון or a שני he becomes a שני?

The Gemara answers,

טמא אוכלין שנטמאו במשקין - דזימנין דאכיל אוכלין טמאין & forgetfully take a drink of תרומה wine. The wine would become טמא and forbidden to be eaten. However, now that the Rabbis said that those טמא foods make the person טמא, he will stay away from all תרומה.

5

האוכל אוכל ראשון **האוכל אוכל שני**

 שני **שני** **אוכל שני**

?

שני

דזימנין דאכיל אוכלין טמאין & forgetfully drink תרומה

6 The גמרא then says that the third הלכה of טמאים was established for the same reason. He might be drinking a טמא drink and forgetfully take some תרומה food to eat, disqualifying the תרומה. To prevent this from happening, the Rabbis said that the טמא drink will make him טמא, so that he will stay away from all תרומה.

6

3 ^{לית} ^{בבב} **והשותה משקין טמאים**

& forgetfully take some תרומה food He might drink a טמא drink

7 The גמרא then goes on to the fourth decree. והבא ראשו ורובו במים שאובין What's wrong with bathing in מים שאובין after you go to the מקוה? The answer is; שבתחילה היו טובלין במי מערות מכונסין וסרוחין - People used to immerse in pools of water that had collected in caves, which had a bad odor. After the מקוה, they would pour drawn water on themselves to rinse themselves off. After a while, היו אומרים לא אלו מטהרין אלא מטהרין - people mistakenly said that it was not the מקוה, but the water that they poured over themselves that made them טהור. They thought that going into the pool beforehand was just a preparation. Therefore, the רבנן said that pouring water over oneself or bathing right after the מקוה, renders one טמא again.

7

4 ^{לית} ^{בבב} **והבא ראשו ורובו במים שאובין**

What's wrong with Bathing in מים שאובין After the מקוה?

שבתחילה היו טובלין במי מערות מכונסין וסרוחין

After a while היו אומרים לא אלו מטהרין אלא מטהרין

8 The גמרא then says that the reason for the fifth הלכה - וטהור שנפלו על ראשו ורובו שלשה לוגין מים שאובין A tahir person who showers with 3 Lugin of מים שאובין becomes טמא is; דאי לא הא לא קיימא הא - If not for this הלכה, the one before it would not be upheld. People would not understand the difference. They would think that if it's ok to shower other times, it's also ok to shower after the מקוה. Therefore, the רבנן decreed that all showers render one a לטומאה שני in order to avoid that confusion.

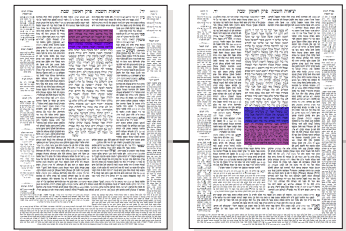
8

5 ^{לית} ^{בבב} **וטהור שנפלו על ראשו ורובו שלשה לוגין מים שאובין**

דאי לא הא לא קיימא הא

They would think...

If it's ok to shower OTHER TIMES It's also ok to shower AFTER THE מקוה

- 9 We go on to Number 6- והספר - Why would food become טמא if it touches a תורה scroll?
 אמר רב משרשיא שבתחלה היו מצניעין את אוכלין דתרומה אצל ספר תורה -
 People used to store their תרומה foods together with their תורה scrolls. They deemed it appropriate since קודש הוא קודש והאי קודש הוא - both the food and the scrolls are holy. However, mice would be attracted to the food, and also damage the scrolls. In order to induce people to stop storing them together,
 גזרו ביה רבנן טומאה -
 The רבנן decreed that the ספר is considered a טומאה שני לטומאה, and if they touch each other, the תרומה will become טמא.

9 **6** ^{צ"ל} **והספר**

? Why would food become טמא if it touches a תורה scroll?

אמר רב משרשיא שבתחלה היו מצניעין את אוכלין דתרומה אצל ספר תורה

והאי קודש   האי קודש

גזרו ביה רבנן טומאה

- 10 The גמרא next explains Number 7- והידים - Why should unwashed hands always be considered a שני לטומאה?
 The גמרא answers,
 מפני שידים עסקניות הן - because the hands are always active, and are likely to become dirty without a person realizing it. Then, if you touch תרומה with the unwashed hands, you may get the תרומה dirty, which is disrespectful. To avoid that, the רבנן made sure you would wash your hands before touching תרומה by decreeing that your hands are טמא.

10 **7** ^{צ"ל} **והידים**

? Why should unwashed hands always be considered a שני לטומאה?

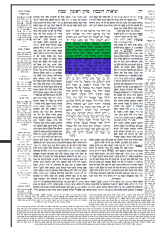
מפני שידים עסקניות הן

- 11 The גמרא next discusses the eighth הלכה - והאוכלין שנטמאו במשקין - Solid food which became טמא by touching טמא liquid.
 The question is - how did this liquid become טמא?

11 **8** ^{צ"ל} **והאוכלין שנטמאו במשקין**

SOLID FOOD which became טמא by touching טמא liquid

How did it become טמא?

12 It can't be a case of משקין הבאין מחמת שרץ - where the liquid is a ראשון לטומאה because it touched an אב, for example a שרץ, because דאורייתא ניהו - the liquid would render the food שני לטומאה on a Biblical level. We don't need the רבנן to decree that that liquid will turn food into a שני!
 It must be - says the גמרא - that the decree is in a case where the liquid touched a שני, and it does not become Tamei מן התורה. However the decree was that the liquids do become טמא. As Rashi adds, based on the rule of; כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה - Even a לטומאה שני makes liquids that touch it שני לטומאה, which in turn make the solid foods it touches שני לטומאה. The גמרא explains the reason as; גזירה משום משקין הבאין מחמת שרץ - As Rashi explains, liquids very easily become טמא, since they do not need הכשר - becoming wet - before becoming טמא. Therefore, a כהן who has תרומה wine needs to be extremely careful to protect it from לטומאה. In order to make sure they were that careful, the רבנן decreed extra stringencies on liquids in general, so that people get in the habit of giving their liquids an extra level of protection.

12 It can't be a case of משקין הבאין מחמת שרץ

It must be that the liquid touched a שני

רש"י

כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה

גזירה משום משקין הבאין מחמת שרץ

LIQUIDS easily become טמא Since they do not need הכשר

13 Then the גמרא explains the reason for the last of the הלכות quoted in the משנה.
 -9- והכלים שנטמאו במשקין -9- A כלי - a vessel - for example, a dish or a garment, which touches טמא liquid.
 According to the כלים, תורה, cannot become a שני. Why did the רבנן decree that they become a שני if they touch טמא liquid? The גמרא answers, the case is where the liquid is ראשון לטומאה, because it touched a שרץ, an unclean animal which is an אב. The רבנן said that this liquid can make a טמא, כלי, even though according to the תורה it does not. They did this because people were not being careful to protect their vessels from touching liquid that came from a אב, which did make the vessel טמא. That was a problem when the vessels had תרומה in them, because it made the טמא, תרומה. So they decreed that all כלים become טמא if they touch any טמא liquid in order to get people in the habit of protecting their כלים from becoming טמא.

13 והכלים שנטמאו במשקין

9 כלי

A כלי which touches liquid טמא

כלים cannot become a שני ?

במשקין הבאין מחמת שרץ

14 The גמרא now pauses in its listing of the 18 decrees, to analyze some of the first 9 just enumerated. We said that all of these decrees were enacted by the students of הלל and שמאי.

The גמרא asks,

וידים תלמידי שמאי והלל גזור, שמאי והלל גזור - Did the students of הלל and שמאי decree that unwashed hands are given the status of a שני? We have a ברייתא which says that it was הלל and שמאי themselves who made this decree?

After rejecting several possible explanations the גמרא finally answers,

הלל and שמאי did say this decree, but the decree was not accepted by the general population.

Then, years later, their students decreed it again, and this time it was accepted.

The גמרא continues to question the fact that the students of הלל and שמאי created this decree,

שלמה המלך, long before הלל and שמאי lived, King Solomon, already made this decree?

The גמרא answers,

שלמה indeed did make this decree, but only in regard to קדשים - sacrificial offerings. He decreed that if you want to eat קדשים, which has the highest level of holiness, you must wash your hands first. The students of הלל and שמאי then applied it to תרומה as well.

14 *All of these decrees were enacted by the*
הלל & שמאי STUDENTS OF

וידים

תלמידי שמאי והלל גזור

שמאי והלל גזור

אתו אינהו גזור ולא קבלו מינייהו

*Their students decreed it again
& it was accepted*

ואכתי שלמה גזור

אתא שלמה וגזור לקדשים

*The students of שמאי & הלל
then applied it to תרומה as well*